

צנוורה

עשר הדקות החשובות

השבוע מוצג בקולנוע חן בתל-אביב סרט בריטי, אשר הביקורת בכל העולם הגדירה אותו כסרט מצויין. אולם סרט המלחמה הימית גראף שפי (הקרב במישור הנהר), כפי שהוא מוצג בארץ, הינו חסר כמעט כל ערך קולנועי-אמנותי.

יתכן שמבחינה היסטורית סהורה הוא עונה על כל הדרושות, שכן הוא מגולל בפשטות ובבהירות את פרשת אנית הצי הגרמני, שבתחילת מלחמת העולם השנייה ארכה לאניות המשא הבריטיות והשמירה אותן, עד שהוכרחה לטבע את עצמה כתור-צאה מתכסיס פסיכולוגי.

יתכן שמבחינה לאומית בריטית מספק הן סרט את דרישות האנגלים ואוהדיהם. הוא מציג את הגבורה שבצמיחתם הנפלאה של מלחי שלוש אניות הסיוור המיושנות, שיצאו לצוד את הגראף שפי.

אולם הסרט, כפי שהוא מוצג בישראל, איבד את ערכו המיוחד. גרם לכך מעשה שעשתה המועצה לביקורת סרטים ומחזות. מועצה זו, המורכבת כמעט כולה מאנשי רוח, מחנכים ואנשי ספרות, החליטה לחייב לה לפסול את הסרט כליל, משום שהוא מציג מספר חילולים גרמנים באור אנושי, דבר העולה לפגוע ברגשותיהם של אזרחי ישראל.

אך המועצה הבינה את חוסר ההגיון שבהחלטתה, הרשתה לבסוף לאזרחי ישראל לראות את הסרט — אך לא את כולו. בזמן הצגתו קוצצו רק כעשר דקות, אולם עשר דקות אלו הספיקו כדי ליטול מהסרט את טעמו האנושי ואת ייחודו. כי דווקא קטעים אלה, בהם מתואר גם האויב כאדם בעל מחשבות ורגשות, הן אשר העלו את הסרט מהצגת גבורה דוקומנטרית לציירה אמנותית נדירה.

סרטים

יציאת מצרים

ארץ הפרעונים (מוג'רבי, תל-אביב), ארצות-הברית) — נראה מבט חיצוני סרט ראווה מן הסוג המכריז על 100 אלף משתתפים, אלף שש מאות גמלים, ושלושה מיליון אבני גרניט לבנין הפירמידה והמסכת כמ בשעתים של שיעמום. אך ארץ הפרעונים היא סרט-ראווה בלתי רגיל.

לרשותו של הווארד הוקס, הבמאי שיצר את הסרט בסביבת סכר אסואן במצרים, בהרסו שבסודאן ובצל הפירמידות המצרות, עמד תסריט מצויין. אילו עמדו גם השחקנים על אותה רמה כמו התסריט, היה פרי עמלם מסוגל להיות סרט טוב באמת.

העלילה עוסקת בבצרים של 3000 שנה לפני הספירה. פרעה (ג'ק הוקינס) חוזר מי מסע נצחון על שבטי קושיט ועמו רבבות עבדים. הוא מחליט לנצל את העבדים לכי צוע עבודות יציבוריות ברוח הזמן — פי-רמידת ענק, בה ייקבר. מלאכת בנין הפירמידידה, הנמשכת שנים והמועלה על הבד בצורה אנושית משכנעת, משמשת גם רקע לי-הסוכות אהבים.

הנסיכה גליפר (ג'ון קולינס) מגיעה אל הרמוני של פרעה ורצה לשמש לו אשה שניה. ככל אשה, רוצה גם גליפר להיות האשה הראשונה והיחידה. היא מחסלת באמצעים שכבר או היו עתיקים את יריבתה נאילה (הרקודנית הצרפתי קרימה), את בנה ואת פרעה עצמו. מוצאת את סופה בתוך הפירמידה הודולה. יציאתם של עבדי פרעה לי-אויפת חג הפסח היהודי.

אחת המעלות הגדולות של הסרט היא ללא ספק ג'ון קולינס, המופיע בו בתלבישות העומדות קצת כסתירה לקוד ההולכי בודי הרגיל. להפתעת הכל, היא מגלה כשרון משחק, ודווקא במקום שאף אחד לא מצפה לו.

סיוג במקום אלס

גאבי (דן, תל-אביב; ארצות-הברית) — היא הנוסחה החדשה של המלודרמה הישנה נשר ונטרנו, המותאמת לטעם ולדרישותיהם של בני גיל הספּשעושה האמריקאים. למעשה גשאה העלילה של רוברט שרוד בשלמותה: חייל אמריקאי פוגש בתקופת מלחמה נערה צרפתית בלונדון, מתאהב בה ומחליט לשאתה לאשה. אך גשואים מת-

עכבים, הנערה אינה מכניסה את החייל ל-מיטתה ולפתע הוא נלקח לחיות.

כאשר מגיעה הודעה כי החייל נהרג, מבלת הנערה יסורי מצפון על שמנעה ממנו את גופה לפני מותו, היא מחליטה לחקן את המעוות בעזרת חילום אחרים. כאן, כמובן, חוזר המת-החי ומתעוררת הבעיה הנצחית: האם חטאה הנערה או לא?

כנוסחה החשה הועתק הרקע ממלחמת ה-עולם הראשונה לשניה, במקום מנגינת וולס הנרות המפורסם, משמיעים שיר בגאלי ש-אינו נקלט בזכרון, ובכתי הקפה שוב אין

ג'ון קולינס ב"ארץ הפרעונים" חזיטול באמצעים עתיקים

החברה רוקדים תלסים וינאים אלא סווינגים סוערים. דמותו הישנה של רוברט טיילור הוחלפה בצעיר בעל פניו שני ילד (ג'ון קר), ואילו וויאן ליי הגאונית הוחלפה בלסלי קארון, שהיא כנראה שחקנית מצוינת, אולם לא לתפקידה בסרט זה.

כדי להתאים את העלילה לבני הנוער ה-אמריקאים המעודנים, שונו בה תיאורי ירי-דתה המוסרית של הרקודנית המיואשת, ובמ-קום מותה הטראגי, היא מוצאת סוף נעים יותר בחיקו של המת שקם לתחייה. למרות חידושי הטכניקה, הרי כל מי שראה את נשר ונטרנו המקורי, יראה בגאבי חזרה חסרת טעם וחסרת מועלת.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי-הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם: ● מדחמה ושלום (אופיר, תל-אביב; ציון, ירושלים) — גישה בלתי מהוקצעת צבעונית ומבריקה, ליצירתה הגדולה של טולסטוי, בצירוף תמונות קרב המוגיות יוצאות מן הכלל. הנרי פונדה, אודרי הפ-בורן ומל כרר. ● ריצ'ארד השלישי (צפון, תל-אביב) — הטרנדיה רחבת השחיתות ביותר של שייקספיר, בפירושו ובביצועו של סיר לורנס אוליבייה. ● סימון ולורה (אורלי, חיפה) — קומדיה בריטית מצוינת על זוג הרב בנייה — מופיע כנוג כאושר בלבויות, וכשחם מת-פייסים בכיתם הם מופיעים בסערות-ריב ב-טלבויות.

לפני זמן מה פירסמתי את מכתבן של (1015/1178), צעיר הלומד בקולג' אנגלי ואשר חביע את חפצו להתכתב עם נערה בתנאי שלא תהיה חברת השומר-הצעיר. בהזמנות זו חיזרה את דעתו הלא-ביותר-חיובית על חברי תנועה זו.

לפני שבוע הגיע אלי מכתבו הנרגז של קיבוצניק שביקש ממני לפרסם את דעתו על הכתב:

"הטעם מה, מכתבך לרות, דווקא הוא דורש שאענה לך ולרבים כמותך שדרך חייהם היא דרכך, ומחשבותיהם — מח-שבותיך."

"אני חבר קיבוץ השומר-הצעיר, לא משום הקולניות של קני השומר-הצעיר או המחנות-העיליים שאתה נבהלת ממנה ואצת וברדת לחוץ-לארץ, לאנגליה, ל"חלוציות" ... ללמוד משפטים ... אם אתה כל כך רגישה לשאגת השומר-הצעיר הקולניות, לבך חלש, אתה משי-תעמם ואתה בעל קריירה במשפטים — הרי לפי מכתבך אינך מתאים כלל להיות עורך-דין או שופט. מקימד יתפקידך הם כנראה להיות בין רוקדי הממבו שה-קולניות שלהם היא דווקא יותר שואגת מאשר הקולניות של חברי ושל, אשר גם מנשימים את מה שהם משמיעים ... רבים חנושים בישראל שנבהלו מה-קולניות של התנועה הללו וברחוי-ספר, לנוב, להתישבות בנבולות. זו הקריירה שלהם, זה פסק-דין חייהם שהם פורקים לעצמם. בלי לימוד משפטים באנגליה."

"במיתבך קראתי שאתה מאד מסתור-סק לאחוז. חתיכה מישראל? אני מדי-מיו איתך לבוא לבקר בקיבוץ, שאינו רחוק מהטיר אך יישב על היכול. תי-היה פה מהנוף, מחיילים, מהיבול ה-ארוד. בידך אתו "חתיכת" רובה ואז-שיהיך ויל "חתיכת" טרקטור צמיד לחי-רשה ואראה לד מה זו קוליות מהפכה איתך לחרש, וישלחה איתך לאנגליה, קולויות זו היא שהישיבה את חילי ואיתי לשמור על הנבול כדי שלד לא-האווה ייחם חתיכת עם פדאינים בדרך-באחד מכבישי הארץ."

להתראות מאיר, קבוץ חורשים."

★ ★ ★

חכמה באוניברסיטה

(1019/1191): — נערה נחמדה אך לא יפה מעדיפה חרמה על גבוה תיטיב לעשות ולכתוב בלי לשהות ללמוד מדעי הטבע באוניברסיטה.

★ ★ ★

פה מפיך מהומות

מראה החיצוני, אומרת (1019/1192), סביל בהחלט. היא תלמידת שביעית, גבוהת-קומה שתרחרת וחובבת התכת-בות. סיבה מספקת כנראה לרצית להת-כתב עם צעיר אלמוני, כדי להיות, אולי, קצת שונה מרעותיה, היא אומרת שיש לה פה גדול "לא במידה, אבל בתפוקה", מרגיעה היא. פרט לזאת היא אוהבת להקים מהומות, ספורט, ריקודים ו-טיולים.

נסה, מה איכפת לך? אולי היא לא כל כך נוראה כפי שהיא נשמעת?

★ ★ ★

לשבת או לספר

לכמה מביניכן יהיה דם להשיב על מכתבו של (1019/1193): "לרותי היטהפיה — אני מקוה שגם במציאות."

אני מוצא לנכון לחלק לך מחמאה על מבצעך הכביר בדאגתך לקרוב לבבות, ובעקפיך יש לך חלק במצאת פרייה ורבייה. ישר כוחך. חזקי ואמצי. ישנו פסוק בכתבי הקודש: "פרס לחמך על פני המים כי ברבות הימים תמצאנו."

אני מקוה שלא איאלץ לחכות לאחריית הימים.

אני לילד נצרה, בן פלחם ממוצא ערבי, בן עשרים ושלוש. בצעורי הייתי רועה צאן אצל משפחה יהודית. שם למדתי לדבר עברית בצירוף קרוא וכי-תוב. לא עלה בחלקי ללמוד בין כותלי בית הספר, אלא תחת כיפת השמים כשיר אחת מחוקת שבט רועים והשניה — שבט סופרים.

ברצוני להתכתב עם נערה במטרה להעתיק את המחיצה בינינו ולהבהיר את הגורמים למצב הנוכחי, בממה לקרב את ידידותנו ולגשר גשר על פי התהום הרובצת בינינו.

אילו היינו צריכים שנינו להתחרות במלצות בעברית, יהמוסה, אני מבי-טיחה לך שהיית זוכה.

★ ★ ★

כך עשו כולן

אני ניגשתי למכתבה של (1019/1194) במורא ובמשוא פנים. היא נסעת הקיץ לטיול באירופה והיתה רוצה לצרף אליה חברה אותה תכיר באמצע-תי. היא תשי-מח להצטרף אליה רק במקרה שאותה נערה נוסעת גם היא. כך שאל טספ-נה אשליות. אולי בכל זאת תחלטי לקחת אותי? למה לך אנשים זרים? אבל אין לי כסף. הרי אינך מתארת לך שבמשי-כורת שאני מקבלת אפשר לחשוב בכלל על נסיעות.

לא, ברצינות, היא באמת עושה רושם נעים. היא רוצה להתכתב גם עם צעיר משכיל כבן 30-26, רציני אך גם משכי-שע, שאהב לשוחח — לעת עתה במק-תבים — לבקר בתערוכות ציור, קוני-צרטים, טיולים, תיאטרון וסרטים טובים שכתתי לציין כי היא אוהבת לטייל בארץ, מתעניינת מאד בארכיאולוגיה.

חברותיה נישאו כולן, והיא חשה עצמה בודה במקצת. היא בת 24 ושונאת רוקנרול.

★ ★ ★

אומרים עליו באוסטרליה

אם היה שם מאז ומתמיד, או הגיע למקום, כמו כל ישראלי טוב, לא הצ-לחתי לברר. מכתבו של (1019/1195) בא מאוסטרליה, ארץ הקנגורו והבומראנג. הוא בן 25, כותב שהוא "אחד כמי-ני שנמצא בגולה והרוצה לבקר בישראל", רוצה לכן להתכתב עם נערה בגיל 23-18. נחמדה, ויש לה אינטליגנציה עצמית וכמו כן שיהיה לה מה לספר על "ישראל" (המרכאות אינן שלי) וכן שיש לה הזיקה לבקר בחוץ לארץ.

איזה מין בחור הוא? שאלנה את כל נערות מלבורן ושמעוהן שהוא נחמד ומעניין. כך, על כל פנים, אומר הוא.

הסיפוס שלי

עתה משויהית את עצמך ואת משויהי-שתמ נתן סופיעה בעתון, דעי לך שי-הארנק האדום בו נמצאה, שרני עתה בידין הבטוחות של יוסי ורחינג. ת.ד. 650 תל-אביב, הסבור שאת בדיוק הי-סיפוס שלו. הוא סיפר משהו על היותו בחילי ה-אוויר וכמה שהוא גברי ומקסים. היחתי-בעצמך, אם רוצונך בך.